

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre . . . 12 korona.
fél évre . . . 6 „
negyed évre . . . 3 „

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Szemle.

Kossuth Ferencz beteg, következésképp nem bizonyos, hogy lesz-e minisztertanács. De különben is: a pártoknak kellene simulni egymáshoz, anire pedig még nincs jó kilátás. Jellemző, hogy a „Magyarország“ agyon-dicsérte gf. Tisza Istvánt, amiért kijelentette, hogy alkotmányos kormányzásra a „többség“ van hivatva. De hiszen régebben is ezt az elvet vallotta s akkor bezzeg volt mit halallania az erőszakoskodásról stb.

*

Mig azonban Lajthán innen és túl zavarosnak a viszonyok, annál inkább tisztáztak egymásközt a nézeteket Miklós orosz czár és az olasz király. A czár utazásában jellemző, hogy ambár legrovidebb útja Ausztrian és Magyarországon át vezetett volna, inkább egy nagy kerülőt csinált.

A választott törvényhatósági tisztviselők ne essenek többé új választás alá.

Évtizedek tapasztalatai eléggé meggyőzhettek arról, hogy törvényhatósági tisztviselőink helyzetétől, állásuk biztosított voltától, függetlenségüktől mily sokat függ közigazgatásunk javulásának kérdése. A független bírói kar s az életfogytig választott községjegyzői kar színvonalának emelkedése biztató példa arra, hogy valahára komolyan foglalkozzunk a közigazgatási tisztviselők helyzetével is.

Jelenleg az 1886. évi XXI. t. cz. 79. §-a szerint a törvényhatóság választott tisztviselői 6 évről 6 évre választatnak.

Ezen intézkedés azonban nem felel meg sem a vármegye jól felfogott közérdekének, sem a választás alá kerülő tisztviselők érdekeinek, s viszont rendkívül hátrányosan befolyásolja magát a közigazgatást és az anyagi igazságszolgáltatást is.

Mindaddig, a mig a vármegyei tisztviselők minden hat évben újból kerülnek választás alá, bizonyos függőségi viszonyban vannak úgy az egyes pártoktól, valamint azok vezetőférfiai részéről is.

A közigazgatási tisztviselő a mai állapotában, főleg ha mint bíró ítélkezik, sohasem képes állandóan oly elvi magaslatra emelkedni, mint a független bíróság, ennek pedig oka legelső sorban a választott tisztviselők függőségi viszonyában keresendő.

A gyakorlati életben igen számos esetet lehet látni, hogy valamely ügy eldöntésénél az ily függőségi viszonyban lévő tisztviselőnek tekintettel kell lennie sok olyan mellék körülményekre, melyekre ha teljesen független volna, nem kellene figyelnie s ezért igen gyakran ezen függőségi viszony az anyagi igazság hátrányára van. Már ebből

a szempontból is feltétlenül kívánatos az, hogy a vármegyei összes tisztviselők életfogytiglan választassanak s ezen kívül, hogy teljesen függetlennek érezhessék magukat, ennek kiegészítésül szükséges meg az is, hogy szolgálati pragmatikával láttassanak el.

Az életben gyakori eset az, sőt fájdalom napjainkban meg mind gyakoribbá lesz, hogy a tisztviselők a politikai pártok által pártérdekből és párt szempontból választatnak meg, vagy hagyatnak ki; természetes következménye ennek pedig az, hogy ily esetekben az illető tisztviselő teljesen lekötelve érzi magát annak a pártnak, a melynek politikai szolgálataiba szegődött s ebből kifolyólag függőségi viszonyban lévén, nem tudhat legjobb akarat mellett sem pártatlanul és elfogulatlanul ítélni s végezetményében ennek káros hatását a vármegye nagyközönsége és az igazságot kereső polgárok érzik meg.

Eltekintve ettől, gyakori eset az is, hogy csupán pártérdekekből egyes, a szolgálatra minden tekintetben alkalmas tisztviselők kiválasztatnak, kihagyatnak, a minek következménye megint az, hogy az illetők férfi koruk delén anyagi romlásba jutnak saját hibájukon kívül, de meg ennél is károsabb következménye az, hogy a vármegyei nyugdíjalap ilyen esetekben minden jogos indok és minden szükség nélkül mind nagyobb mérvben lesz megerhelve, a minek következménye megint azon sajnálatos eredmény, hogy a nyugdíjalap fenntartása vegett a vármegye lakóssaira mind súlyosabb és súlyosabb pótdadó vettetik ki, ezt pedig, hogy tovább is emelkedjek, a vármegye lakóssai jól felfogott közérdeke szempontjából feltétlenül meg kell akadályozni.

A törvényhatósági tisztviselők erzik is ennek a fonák helyzetnek kellemetlen súlyát és országos gyűléseiken szóvá tették helyzetük javítását, függetlenségük biztosítását a közigazgatás emelésének nagyjelentőségű kérdéseivel. Ámde ez a kérdés elsősorban mégis csak a nagy közönséget érdekli s azért szükséges, hogy abban az irányban, a minőt a fennebbi sorokban jeleztünk, nyilvánítsuk nézetünket és tapasztalatokon alapuló véleményünket. Mennél helyesebben és czélserűbben oldjuk meg e nehéz feladatot, annál jobban emeljük és fejlesztjük a magyar közigazgatást.

A Szépitőegylet közgyűlése.

Oktober 24-én számolt be az új egylet első évi működéséről, mely 14 óra terjedt. Az elnöki megnyitó hangsúlyozta, hogy minden miveltégi foknak meg van a maga szépérzéke és városunkban sok jel mutat arra, hogy a szép iránti vágy rohamosan

növekedett és bizonyos magasabb izlésre valló czélokot ellenálhatatlanul ki kell elégiteni, s az építészetben, művészeti előadásokban (felolvasások, zeneestélyek, színház), műkertészetben stb. lehet e törekvéseket megfigyelni.

A múlt évben az egylet a várossal a padok elhelyezése és 800 drb gömbákacsz ültetése tárgyában megállapodásra jutott.

A vármegyénél a nagyenyed—torockói vonatot szorgalmazta 400 drb nyomtatott füzet ajándékozásával a megyebizottsági tagot közt szetosztás végett.

A kereskedelmi miniszteriumnál a nagyenyedi pályaudvar rendezését sürgette meg.

A tisztikar a következőleg alakult meg.

Elnök: dr. Winkler Albert. Szakosztályi elnökök: Nehéz János, Papp János, ifj. Winkler János.

Titkárok: Belházy Gyula, Kis Jenő, Folyovics József, Kovács Pal, Szigeti Béla. Gazdák: Ráskay Béla és Sándor Albert. Ezenkívül 15 választmányi tag. A pénztárnok (Bedő Dénes) és ügyvéd (dr. Müller Jenő) állásai nem kerültek választás alá.

A jövő évi költségvetés 555 korona bevétel és ugyanannyi kiadással állapított meg.

Tagok fognak gyűjtetni és adományok a 800 drb gömbákacszra, mik tavasszal köztereinken el lesznek helyezve.

A Kossuth Lajos utca jobb során ezen kívül Fischer Lajos ajándékából egy sor újabb fajta legszebb gömbákacsz lesz elültetve.

A 800 drb helyének megállapítására bizottság küldetett ki, hogy a város által küldendő bizottsággal érintkezésbe lépjen.

A református templomfűtés.

A református Presbiterium a Protestáns Nőegylet kezdeményezésére 68—1908 jegyzőkönyvi határozatával egyhangulag kimondta, hogy a templomot fűtésre rendeztetni be. Hogy e határozat milyen korszerű, s mennyire fellendíti a templom téli látogatását, megkönnyítve a templombajarást azok részére is, akik igazi lelki szükségétől hajtva szeretnének télen is templomba járni, de fogyatékos egészségi állapotukra való tekintettel azt eddig tenni nem merték: ahhoz gondolkozni tudó ember számára magyarázat nem kell. Arról van szó, hogy a téli istentiszteletek ne 15—20 fokos hideg templomban, s ne egy néhány ember részvételével, hanem 10—14 fok melege szelidített hőmérséklet mellett, a nyárihoz hasonló 300—600, sőt olykor több egyénből álló gyülekezet jelenlétével tartassanak.

A presbiterium a jelzett határozattal kezébe vette a templomfűtés ügyét. Csekély személyem elnöklése mellett: Zayzon János, Ráskay Béla,

dr. Farnos Dezső, Bakó Károly, Barabás Károly számadó gondnok és Malnási Lajos gazdagodnók személyében fűtési bizottságot küldött ki.

A bizottság több fűtött templomról információt szerzett, részben egy part egyik másik tagja megtekintett. Az 1909 évi június 2-án tartott presbiteri gyűlés elé már javaslatot és kész tervet terjesztett, melyet az elvben elfogadva, kijelölte az egyház részéről idefordítható penzforsásokat, s a bizottságot agitálással és alapteremtéssel bizta meg.

A fűtési tervet alacsonynyomású gőzfűtésre a kolozsvári Törts és Ormai mérnök cég készítette. Tervszerint a fűtőkészülék a templom sekrestyéjében volna elhelyezendő, honnan a kevés vízből előállított gőzt csővel vezetnék a templomba, s a templom alkalmas pontján elhelyezett radiátorok sugározzák szét. A reneteg nagy (15,000 m³) belső terfogatu templom — 20 C. külső hőmérsék mellett 3 óra alatt +14 C. hőmérsékre fűthető ezen készülékkel. Kezeléséhez szakember nem kell. Az egyházi vagy bárki kezelheti. A berendezési költség a legaprólekosabban számítva 12000 korona. Egyszeri fűtés 7—10 koronába kerülne. Az 5 teli hónap alatt 25—30 vasárnapi és ünnepi fűtést számítva, jó bőven évi 250—300 koronába kerülne a fűtés; mihez ha az aránylag csekély mennyiségű vízszállítást is hozzászámítjuk, évi 350 korona teljesen elég volna.

Ezt az egyház maga a maga költségvetésén belől, vagy esetleg valamelyes e célra kijelölendő alap kamataiból fedezni bírja.

Egyelőre a berendezésre szükséges 12000 korona összeremtése a fő feladat. Az egyház meghozza a maga megfelelő áldozatát, de — bár rendszer szükségéi fedezésére elég erős, — ilyen nagy mérvű terüt kizárólag magára venni elég erővel nem rendelkezik, tekintve a templomrenoválás és más nagyobb építkezések költségeiből még most is fennálló és rendre törlesztendő terheire.

Ezért a bizottság adakozásra fel fogja kérni a várost, a kollégiumot, pénzintézeteket és más, vagyon felett disponáló testületeket. Már történt is adakozás.

Jó példával a nagyenyedi iparos önképzőkör járt elől, mikor e célra egy nyári mulatságból közel 200 koronát adományozott.

A Prot. Nőegylet elnöke Zeyk Dánielné úrnő kérésére a múlt héten lakásán tartott megbeszélésre az egyesület 25—30 lelkes nőtagját hívta össze, hol én ismerttettem az ügyet részletesen; az ő Méltósága mint nőegyleti, s a magam mint fűtési bizottsági elnök aláírásával ellátott gyűjtőleveket osztottunk szét, s így az egyháztagok között eszközlendő gyűjtés ügyét egy lelkes és nagy készséggel vállalkozó hölgybizottság kezébe tettük le.

Az adományokat lehet fizetni vagy az aláíráskor azonnal, vagy 1910. január 1-ig hozzájuk beküldeni.

A gyűjtések csak protestáns vallású hűveink között fog folyni. A más vallásúakat egyenes felkereséssel terhelni nem akarjuk. Ha azonban valaki azok közül is szíveskedik önként adakozni, s az adományt hozzám beküldeni, a nemes ügy érdekében hálás köszönettel fogadjuk.

Hogy közönségünk sok oldalról igénybe van veve és meg van terhelve: azt tudom. De tudom azt is, hogy hűveink a nemes célra történő önkéntes adakozásnak mindig szép példáját tudták adni, valahányszor szükség volt rá!

Enyedi református egyházunk Erdély vezér-egyháza volt mindig. Ezen a téren is

úttörőnek kell lennie. Ezért a haladás ügyének lelkes támogatását kéri e város lelkes közönségétől egyháza nevében:

Janosó Sándor, ref. lelkész,
a templomfűtési bizottság elnöke.

A gyermekeletp-bizottság ülése.

Október hó 23-án dr. Varró László polgármester elnökle alatt a helybeli gyermekeletp-bizottság tartotta érdekes ülést szép tárgysorozattal, melyből közöljük a következőket: Az utóbbi 2 év alatt 79 gyermek hozatott városunkba, kik közül a szülőkhez visszakérült 32, miből látszik, hogy az elhagyotta nyilvánítták a szülők terhén ideig-óráig könnyítvén, azok jobb helyzetbe kerülését előmozdítja, minek beállítával a természet jogaiba lép és a jó gondozás alatt jól kinéző apróságokat mihelyt tehetik visszaveszik a szülők.

Sok családi boldogság forrása a telep és menhely, mert gyermekeket ad gondos esetleg vagyonos embereknek, kik az árvákat jól nevelik fel, és megmentik a nyomortól és pusztulástól a sok ártatlan gyermeket.

Ha az árvaszekék több gyermeket vennének is fel, mind el volnaanak helyezhetők, mert a városokban a gyermekek iránti kereslet sokkal nagyobb, hogy sem azt az eddigi felvétel ki tudná elégiteni.

Az Amerikába vándorlás megapasztotta az embereket és ezt pótolni kellene valahogy. A gyermekhalandóság csökkenése ep oly fontos, mint a tudóvesz ellenes küzdelem, és mindkettőnek alapja a nyomor apasztása: ennek pedig legszebb alakja a gyermekvédelem.

Vegyes hírek.

— **Reformáció emlékűnepe.** Vasárnap, október 31-én az általános reformáció világot megváltoztató nagy eseményének 392-ik évfordulója alkalmából a református templomban ünnepélyes istentisztelet lesz. — Dél előtt 9 órakor az összes iskolák református növendékei számára ifjusági istentisztelet, melyen beszédet: Dóczy Ferenc tanár, segédlelkész, áldást: Janosó Sándor lelkész mond. Dél előtt 10 órakor a nagy közönség számára ünnepi istentisztelet. Ezen az imádságot és prédikációt Janosó Sándor lelkész tartja. Közreműködik a főgimnázium gyermek vegyeskara és a tanítóképző ének- és zenekara. A közönséget, hivatalokat, testületeket és iskolákat a részvételre meghívja a református lelkész hivatal.

— **Kálvin-ünnepély.** A Bethlen-kollégium eljárássága és tanárkara Kálvin születésének négy százados évfordulója alkalmával, folyó évi október hó 31-dikén délután 4 és fél órakor, a kollégium disztermében Kálvin-ünnepélyt rendez. Az ünnepély programja: 1. XC. zsoltár, kózenek. 2. Ima, tartja Dóczy Ferenc tanár. 3. Himnusz. Előadja a gimn. vegyeskar és zenekar. 4. Ünnepi beszéd, tartja Zayzon János vallástanár. 5. Luther-Bach „Erős várunk”, éneklí a gimn. vegyeskar. 6. Szuhay Benedek „Kálvin” cz. költeményét előadja Agyagási Elek VIII. gimn. oszt. 7. Veress Gábor „Leborulunk”, előadja a tanítóképző férfikara. 8. Dr. Lampérth Géza „Magyarok köszöntője” cz. költeményét előadja Domokos Sándor III. o. kép. 9. Klose „Salve Regina”. Nagy Dezső zongora-, Nagy

Antal harmónium-kísérete mellett hegedűn előadja 30 tképzőint. növendék. Ezen emlékűnnepélyre Nagyenyed város közönségét szívesen látja a Bethlen-kollégium tanárkara.

— **A Nagyenyedi Protestáns Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező egyesülete** október hó 29-én d. u. pontban 6 órakor a Bethlen-koll. disztermében dr. Vargha Gyuláné: Szász Póla részvételével műsoros összejevetelt tart. Műsor: 1. Gyülekezeti ének orgonakísérettel. 2. Dr. Vargha Gyuláné előadása. 3. Bach-Gounod: Meditation. Balogh Fereuczné zongora, — Veress Gábor harmonium kísérete mellett hegedűn előadja: Veress István. 4. Szavai: Járay István tanár. 5. Énekel: a tanítóképző férfikara.

— **Ismeretterjesztő előadások.** A Bethlen-kollégium tanárkara kísérletekkel és képekkel illusztrált ismeretterjesztő előadásokat rendez a Bethlen-kollégium disztermében. A első ciklus előadásainak sorozata: nov. 11. Dr. Szilády Zoltan: Az északi sark vidéke. Nov. 18. Dr. Szilády Zoltan: Folytatás. Nov. 25. Dóczy Ferenc: A Kathód- és Röntgensugarak. Decz. 2. Dóczy Ferenc: A rádium. Decz. 9. Csaplár Aladár: A cukor. Decz. 16. Raskai Bela: A repülőgép. Az előadások d. u. 5 órakor kezdődnek. Ezen előadásokra városunk közönségét szívesen látja a kollégium tanárkara.

— **A villanytelepen** baj volt a héten. Hetfőn este sötétben maradt a város, az üzletekben pedig előkeresték a petróleumlámpákat és a gyertyákat. Szerencsére holdvilág volt ez éjjelen s potolta a villamos világítást.

— **Havazás.** A kolozs megyei Magura hegységben már leesett az első hó. És úgy ez, mint a beállott általános esőzés nagyon lehűtötte a levegőt.

— **Az Alsófehérmegyei Tanügy,** nevelés-oktatásügyi lap, melyet az afm. általános tanítótestület ad ki, VII. évfolyamának 4. száma gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Jubiláris szám ez, mert az Ált. Tanítótestület 25 éves fennállásának emlékére s a jub. közgyűlésről iratott.

— **Felhívás.** Nagyenyed város tanácsa felhívja a városban tartózkodó mindazon védköteleseket, a kik az 1910. évi fősorozásra mint 1-ső, 2-ik és 3-ik korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis a kik 1887, 1888. és 1889-ik években születtek, hogy tekintet nélkül arra, hogy hol születtek, hogy hova való illetőségűek, november havában d. e. 9 órától 12 óráig és d. u. 2—5 óráig összeírás vegett a városi főjegyző irodában jelentkezzenek. Azon állításkötelesek, akik nem helyben születtek, a jelentkezésre kötelesek igazolási okmányukat (keresztlevél, munkakönyv, cselédkönyv stb.) magukkal hozni.

— **Mérleg és mérőeszközt ismeretű** és javító tanfolyam lesz Kolozsvárt f. év november hó 8—22. napjain az állami ipari szakiskolában, a következő elméleti és gyakorlati tananyaggal megtartva: Mechanika és szerkezetan. Erőműtani alapfogalmak és törvénye, törvényes mértékek, mérőeszközök és mérlegek szerkezete, hiba források, javítási módszerek. A mértékekről szóló 1907. V. t.-cz. részletes ismertetése, kapcsolatban a végrehajtásra vonatkozó rendelkezésekkel és utasításokkal. Gyakorlatok két részben: a gyakorlatban leginkább olterjedt mérőeszközök és mérlegek bemutatása, szerkezeteinek tárgyalása. Javítási módszerek, hibás mérlegek kijavítása; a javított mérlegek és mérőeszközök hitelesítése, megenged

hétő hibák. A tanfolyamon elejétől végig szorgalmasan résztvevők a tanfolyam végén vizsgálatra bocsáttatnak, s ennek sikeres letétele után megfelelő bizonyítványt kapnak. Ugy a vizsga mint a bizonyítvány teljesen díjtalan. A tanfolyam is teljesen díjtalan s a résztvevőkre, saját idő és munkáldozatukon kívül, semmi költség nem hárul. Tekintettel a tanfolyam jelentőségére és mielőbb várható hasznos eredményére, felhívjuk az érdekeltek szakiparosok figyelmét, hogy legkeőbb e hó 29-ig a kolozsvári kamaránál jelentkezzenek.

— **A vasutasok árvaainak** segélyezésére adakoztak: Bárd Kemény Árpád főispán 20 kor., báró Bánffy Kázmír 10 kor., Fischer és Tarsai 10 kor., Inczedy Joksmán Ödön 10 kor., Alsófehérvármegyei gazd. bank 5 kor., dr. Varró László 5 kor., Zeyk Dániel 5 kor., Cirner Ákos, Barcsai Albert, dr. Dobozi Vilmosné, Folyovits Sándor, Horváth Pál, Jovián Jenőné, öz. Kovács Józsefné, Murányi Miklós, Nehez Jánosné, dr. Simon György, Vinczenti Lajos, Zeyk Dánielné, Olvashatatlan aláírás 2-2 kor., Demény és társai 1 kor. 20 fill., Anderlich Ignaczné, Balázs Endre, Balogh Ferencz, Baranyai Károly, Baranyainé, Bedő János, Biró József, öz. Bocz Lajosné, Bójte Zsigmond, Cirner Jenő, öz. dr. Donogányné, dr. Elekes Károly, Elekes Viktorné, Erdős Tivadar, Finta György, Fischer Mór, Fogarasi Albertné, Fosztó Dezső, Fűzi Katinka, Gáman Károly, dr. Garda Kálmán, dr. Gerasiné, öz. Grünfeldné, Halmágyi Antal, Haukesz Gyula, Hegyi Jánosné, Hollóné, Hollós, öz. Horváth Jánosné, Jenei Elekné, Karpátiné, Kiss Jenőné, Klemm Miksa Kóvér János, Lászlófy József, Nagy István, öz. Rácz Györgyne dr. Reichner, dr. Müller Zoltán, Rohay László, Rusz János, Rütikai, Seidl József, dr. Szász Pál, Szekely József, Z. Szócs Mariska, G. Toth Iván, Török Bertalan, Winkler Jánosné, Zatureczki Béla, Xy. Xy, Olvashatatlan aláírás, N. N., N. N., Olvashatatlan aláírás 1-1 kor., öz. dr. Bekésy Ferenczné, Fenichel Lázár, Lázár Károly, öz. dr. Magyarine 80-80 fill., Farnos Dezső, Duna Peter, Lingner Györgyne, dr. Mátys Mihály, Paulni Rezsóné, Szöllősy J., Toth Dániel, N. N., N. N., B. K. 60-60 fill. Jomer 50 fill., Roba Jozsef 50 fill., Palyai Ruta 50 fill., Balla Belané, Molnár Károlyne, Telegdi, Telegdi Lujza, Tóbis, Olvashatatlan aláírás, N. N., N. N., N. N., N. N., 40-40 fill., Dómer Lajos 30 fill., N. N. 30 fill., N. N., 30 fill., László József, B. K., Szabó L., N. N., X. Y. 20-20 fill., Genad David 10 fillér. Begyűlt összesen 355 kor. 93 fillér.

— **Kincses Kalendárium.** (1910.) A gyakorlati tudnivalóknak és az érdekes olvasmányoknak már országsszerte mindenütt litűnően ismert kincses tára, a Kincses Kalendárium megjelent az 1910. esztendőre. Anyaga csakis gyakorlati szempontból, hogy úgy mondjuk: a közszükséglet szempontjából van összeválogatva, s az egyes cikkek a tudás legmagasabb régióiba is elviszik az olvasót, a nélkül, hogy előtanulmányokat, vagy bármely képzettséget követelnének tőle. Az új Kincses megtanítja az olvasót például arra, hogy hogyan készül a kalendárium? Hogyan készül az ünnepek kiszámítása, és mi az a vasárnap betű, az arany-szám, holdkölcs, stb., a mit gyermekkorunktól a hol-tunk napjáig ott látunk minden naptárban,

a nélkül, hogy tudnók, mi az értelme, mi a célja? Shackleton hadnagy déli sarki útja, Cooknak az északi sark eléréseért vívott szinte emberfölötti küzdelme nagy cikkekben, térképekkel és illusztrációkkal magyarázva itt van leírva a Kincses új kötetében. Az idén az egész Európát foglalkoztatta a balkáni kérdés, és bizonyára foglalkoztatni fogja még néhány évtizedig; a Kincses az idén apróra elmondja, hogy politikai tekintetben mit lehet és mit kell tudni a Balkánról, és számos térképen mutatja be a különféle balkáni népek aspirációit. Az oroszországi és a kínai események is folyton foglalkoztatják az újságokat és általuk a közvéleményt. E két óriási birodalomról is nagy cikkek közöl a Kincses. A történelmi ismeretek terjesztése a célja egy nagy tanulmányoknak, mely a magyar szabadságharc történetét mondja el, a megszokott sablonoktól és frázisoktól menten, — egy történetirónak a szemével mondja el az eseményeket, feltárva számos olyan dolgot, a mit mások észre se vettek, például azt, hogy az 1848 márczius 15-iki híres tizenkét pont szerkesztésekor a választójogi reform kérdése hogyan ütközött össze az önálló bank kérdésével; — mintha csak a mai napok történetét olvasnók. Egy másik cikk a tengerparti magyar történelmi emlékeket idézi föl, egy harmadik pedig még messzebb megy vissza a multba: az asszír és babiloni királyok idejébe. A hegyek világából, a hasznos és kártekonny madarakról s a Dunáról is van egy-egy érdekes cikk a Kincsesben. Általános érdeklődésre tarthat számot egy nagy cikk, mely az agy és az idegek működését ismerteti. Ezek csak a felülőbb dolgok a Kincses Kalendárium új kötetében, ezeken kívül még száz más dologgal foglalkozik a Kincses, — de úgy hisszük, hogy már a felsorolt dolgok is igazolják azt, hogy a Kincses Kalendárium becsülettel megérdemli a nevét, — és megéri az árát. A mikor már mindennek föléle szókik az ára, a Kincses Kalendárium a szokott piros kötetben még mindig a régi, szerény áron

kapható: két koronáért, vászonkötésben három korona a Kincses, szattyánbőr-kötésben pedig négy korona negyven fillér. Mindenütt kapható, a hol könyvet árulnak.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség a melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

A SCOTT-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívánatnak fehér, egyenes és erős fogak növeséhez.

A Scott-féle Emulsió

tisztaságát és erejét semmi sem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóc, 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadó hivatal vesz fel.

Takarmányrépa és téli káposzta eladó.

Cirner Ákos, Bethlen-utca 9. sz. 268 1-2

Kiváló minőségű vadászfegyverek,
revolverek,
Elsőrendű gramfonok,
cimbalmok,
hegedűk,
citerák,
fuvolák,

harmonikák
és egyéb hangszerek,
Modern fényképező gépek,
látcsövek,
alpacca ezüst készletek,
bőröndök,
és az összes magyar szépirodalmi művek

csekély havi részletfizetés mellett
beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b.t.
nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-u. 128.

Több pénze akkor lesz,
ha nélkülözhetetlen, olcsó és
tartós szőttesárukat

csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

Üzlet-eladás.

Nagyenyeden Várkerület 25.
számu fűszer- és vegyesáru-
üzlet eladó.
Értekezhetni ugyanitt.

A jövő héten

jelenik meg a
legtartalmasabb,
a legolcsóbb és
legjobb vásár-
mutató

NAPTÁR

A 49-dik évfolyamu köz-
hasznú Nagyenyedi Lócsey
Sp. Lajos-féle Naptár

Ara 30 f.

Ara 30 f.

5500
jegyzőileg hitelesített bizonyítvány
igazolja, hogy a
**KAISER-FÉLE
MELL-KARAMELLA**
a három fenyővel

KÖHÖGÉS,

rekedség, katarus, nyálka, torokfájás
és számrhurut ellen a legjobb szer.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 60 fill.
Kapható:
SCHIESZL KÁROLY
gyógyszerésznél
BALÁZSFALVÁN.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.	
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös	kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.
Vásárol	és elad értékpapírokat
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés orzási díj mellett.
Idégen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le.
Állandó betétet	a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.	Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

NAGYENYEDI-re forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Diszoserjék, Tülevelűek, Kerítésnövények,
Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (1. sima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

85 1—

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 $\frac{1}{4}$ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.	c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.	D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
B. 5 $\frac{1}{2}$ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.	a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
a) 44 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.	b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
b) 27 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.	c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
C. 7 $\frac{1}{4}$ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.	d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.]

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Villamosvilágítási berendezéseket
gyorsan, jól és olcsón készít **WINKLER JÁNOS** szaküzlete Nagyenyed,
Főtér 5. szám.

Ugyanott hétről hétre kiegészített választék szalon, ebédlő, irodai, hálószoba, konyha, műhely, pincze stb. lámpákban.
Zsinórfüggők, 4 kor. 70 fill., húzók 7 kor. 50 fill., mennyeztlámpák 6 kor., ámpolnák 11 kor., szalonsillárok 29 kor., ebédlősillárok 33 koronától feljebb. Legjobb rendszerű fém- és szénszálas izzólámpák.

47 1—

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.